

УКАЗАНИЯ

ЗА ОБРАЗУВАНЕ НА ЦЕНАТА ЗА ОБЩЕСТВЕНА ДОСТАВКА ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА МЕТОД НА РЕГУЛИРАНЕ „НОРМА НА ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ“

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. С тези указания се определя начинът за образуване на цената за обществена доставка на електрическа енергия. С указанията се определят видът, формата и съдържанието на информацията, необходима за ценообразуването, която енергийното предприятие задължително представя при подаване на заявлението за утвърждаване на цени.
2. Основните общи изисквания за образуването на цените и техните корекции във връзка с прилагането на метода на регулиране „Норма на възвръщаемост на капитала“ са регламентирани в Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия (Наредбата).
3. Цената за обществена доставка се регулира чрез метода „Норма на възвръщаемост на капитала“, като комисията утвърждава необходимите годишни приходи в съответствие с чл. 4, ал. 1, т. 1 от Наредбата.
4. Заявлението за утвърждаване на необходимите годишни приходи, респективно цени, съдържа данни за базисната година, прогнозна информация за ценовия период (не по-кратък от една година), в т.ч. постоянни и променливи разходи.
5. Неразделна част от заявлението за цени са приложенията с таблици, които съдържат минималните изисквания на комисията, относно предоставяната информация. Заявителят може да представя информация извън тези таблици, но не може да заличава редове или колони от тях.
6. Информацията, във връзка с образуването на цената за обществена доставка се представя в справки по утвърдени от комисията образци, които са изготвени в съответствие с настоящите указания, както следва:
  - Справка № 1 - Купена енергия и разполагаемост;
  - Справка № 1А – Купена електроенергия от други производители;
  - Справка № 2 – Количества и приходи;
  - Справка № 3 – Условно-постоянни разходи;
  - Справка № 4 – Регулаторна база на активите;
  - Справка № 5 – Капиталова структура и данъчни задължения;
  - Справка № 6 – Цена за обществена доставка;
7. Справките трябва да бъдат подписани от представляващото енергийното предприятие лице и главен счетоводител и да бъдат подпечатани с печата на дружеството. Информацията се представя задължително на хартиен и магнитен носител .

8. По искане на комисията или при необходимост за допълнителна обосновка енергийното дружество представя към заявлението допълнителна писмена информация относно ценообразуващите елементи. Формата за представяне на допълнителната информация е на хартиен и магнитен носител.

ГЛАВА ВТОРА

ЦЕНООБРАЗУВАЩИ ЕЛЕМЕНТИ НА ЦЕНАТА ЗА ОБЩЕСТВЕНА ДОСТАВКА

Раздел I

Разходи за електроенергия и разполагаемост

9. Общественият доставчик представя информация относно извършените разходи за закупена разполагаемост на предоставената мощност и разходите за електрическа енергия за базисната година.

9.1. Прогнозните разходи за закупена разполагаемост и електрическа енергия се изчисляват с примерни цени – действащите утвърдени цени.

9.2. Електроенергийното предприятие представя копия от договорите и/или приложенията към договорите за продажба на електрическа енергия, относно годишната и помесечна разполагаемост на активна мощност за съответната прогнозна година подписани между обществения доставчик и производителите на електрическа енергия.

9.3. Общественият доставчик представя копия от подписаните договори за доставка на електроенергия с производители – от една страна и с електроразпределителни дружества и обществени снабдители/крайни снабдители от друга страна. Общественият доставчик представя помесечни и годишни производствени програми за съответната прогнозна година.

Раздел II

Количества и приходи от продадена електрическа енергия

10. Общественият доставчик представя информация относно приходите си от продажба на електрическа енергия както по регулирани цени, така и по свободно договорени цени.

11. Електроенергийното предприятие представя информация за приходите от продажба на електрическа енергия извън територията на Република България, съгласно сключените договори и цени.

11.1. Електроенергийното предприятие представя информация относно всички други приходи от дейността, свързани с т.нар. „нерегулирани дейности“.

12. Приходите от дейността „обществена доставка“ се представят по следните групи: приходи от електрическа енергия, за осигуряване на технологични разходи на електроразпределителните дружества, приходи от електрическа енергия за осигуряване потреблението на крайните снабдители за регулирания пазар, приходи от продажби на балансиращ пазар и приходи от продажби по двустранни договори (клиенти високо напрежение).

Раздел III

Разходи

13. Енергийното предприятие представя подробна информация за годишните разходи съгласно изискванията на чл. 11 от Наредбата за регулиране на цените на електрическа енергия.

14. Представя се информация за отчетните и прогнозните годишни разходи, които са пряко свързани с дейността по лицензията. Отделно се посочват и разходите за нерегулирани дейности.

15. Годишните разходи се разделят в две основни групи: условно-постоянни разходи и променливи разходи, според връзката им с осигуряването на услугите. Постоянните разходи са класифицирани и по икономически елементи. Променливите разходи зависят от количествата пренесена електрическа енергия и се определят в съответствие с правилата по раздел II.

16. Условно-постоянните разходи се прогнозира за едногодишен период и включват пет основни подгрупи: разходи за заплати, разходи свързани с осигурителното законодателство, разходи за амортизации, разходи за ремонти и разходи пряко свързани с лицензионната дейност.

17. Разходите за ремонт включват сумата на текущите разходи, без разходи, които увеличават стойността на активите. Разходите за ремонт не са елемент от останалите видове разходи.

18. Годишните разходи не включват финансови, извънредни разходи, разходи за данък върху печалбата, разходи за бъдещи периоди, които са част от отчета за доходите, разходите за загуби от обезценки, текущи разходи за начислени провизии по смисъла чл.38 и чл.39 от ЗКПО, текущи разходи или задължения за намаляване на отчетната стойност на стоково-материалните запаси, санкции и/или глоби, наложени от държавни органи или от комисията, лихви за забавяне, неустойки и други плащания, свързани с неизпълнение по сключени договори, разходи за дарение и неизползвани отпуски, разходите по чл. 204 на ЗКПО, както и разходите за начислен данък върху тях по чл.216 от ЗКПО.

19. Към предложението за утвърждаване на цени енергийното предприятие представя подробна писмена обосновка за начина на прогнозиране на разходите. Представят се детайлно и всички други разходи, които са пряко свързани с дейността по лицензията и не са описани в справките към Указанията.

20. Общественият доставчик представя информация за разходите, свързани с нерегулирана дейност по вид и стойност.

Раздел IV

Регулаторната база на активите

21. Регулаторната база на активите е базата за определяне на възвръщаемостта на капитала и се изчислява в съответствие с чл. 14 на Наредбата по следната формула:

$$РБА = А - \Phi - А_m + ОК \quad (3)$$

където:

- РБА* - регулаторната база на активите, хил.лв.;
- А* - призната стойност на активите, които се използват и имат полезен живот, хил.лв.;
- Φ* - стойност на активите, които са придобити по безвъзмеден начин, хил.лв.;
- А_м* - амортизацията, определена за регулаторни цели за периода на използване на активите за извършване на лицензионната дейност, хил.лв.;
- ОК* - необходим оборотен капитал, хил.лв.;

22. Призната стойност на активите (*А*) е признатата от комисията отчетна стойност на активите към края на базисната година, които се използват и са свързани пряко с дейността по лицензията. За регулаторния период признатата стойност на активите не включва преоценка на дълготрайни (нетекучи) активи, извършена съгласно Закона за счетоводството и Международните стандарти за финансова отчетност, извършена по време на предходния регулаторен период.

23. В признатата стойност на дълготрайните (нетекучи) активи (*А*) не се включват:

- а) разходи за придобиване на активи, под формата на незавършено строителство;

- б) активи, отчетени по силата на договор за финансов лизинг, ако не са свързани с пряката лицензионна дейност;

- в) активи, несвързани с лицензионната дейност (в т.ч. почивни станции други социални обекти) и/или отдадени под наем, консервирани, изведени от експлоатация и др.;

- г) активи, придобити чрез финансиране или по безвъзмеден начин, в т.ч. по грантови схеми, дарения, помощи, от потребители и др.;

- д) стойността на активи, придобити през предходния регулаторен период, надвишаваща пазарните нива за подобни или аналогични активи;

- е) активи, които имат остатъчна стойност и предстои да бъдат изведени от експлоатация през съответната година на регулаторния период.

24. Амортизацията на активите (*А_м*), определена за регулаторни цели се изчислява чрез прилагане на линеен метод. Полезният живот на активите се определя и

обосновава от дружеството на основата на полезния техническия и икономически живот на активите.

25. Оборотен капитал – е част от РБА и се изчислява като необходимата средногодишна капиталова сума, използвана в процеса на финансиране на дейността на дружеството.

25.1. Оборотният капитал се изчислява на основата на т. нар. „Нетен цикъл на оборотния капитал (НЦОК)”, на база дните, за които дружеството възвръща изразходваните парични средства, за осигуряването на услугите чрез получаването на съответните постъпления.

25.2. Оборотният капитал за регулаторни цели се определя като утвърдена от комисията част от годишните парични разходи за лицензионната дейност.

25.3. Дружеството изчислява и обосновава предложената за одобрение част от паричните разходи на основата на съпоставянето на нетния оборотен цикъл на енергийното предприятие за последната отчетна година преди подаването на заявлението или за по-дълъг отчетен период и дните на календарната година.

25.4. Елементите, формиращи оборотния капитал, са: нетни приходи от продажби на електрическа енергия с отложено плащане, парични разходи за дейността, вземания от клиенти и доставчици (не се включват несъбираемите вземания), материални запаси и задължения към доставчици и клиенти отнасящи се за регулираните дейности в съответствие с годишните финансови отчети на дружеството.

25.4.1. Нетният цикъл на оборотния капитал се определя в дни, по следната формула:

$$НЦОК = \left(\frac{СВК + СМЗ - СЗД}{НПП_n} \right) * 360, \text{ дни}$$

където:

СВК – признатата средногодишна величина на вземанията от клиенти и доставчици, представляваща средноаритметичната стойност на началното и крайното салдо на вземанията от клиенти и доставчици, към началото и към края на базовата година, в хил.лв.;

СМЗ – признатата средногодишна величина на материалните запаси, представляваща средноаритметичната стойност на началното и крайното салдо на материалните запаси, към началото и края на базовата година, в хил.лв.;

СЗД - признатата средногодишна величина на задълженията към доставчици и клиенти, представляваща средноаритметичната стойност на началното и крайното салдо на задълженията към доставчици и клиенти, към началото и края на базовата година, в хил.лв.;

НПП_n –нетни приходи от продажби на дружеството за базовата година, в хил.лв.

25.4.2. НОК за дейността обществена доставка на електрическа енергия се изчислява по формулата:

$$НОК = \left(\frac{ГПП_{од} * НЦОК}{360} \right), \text{ хил.лв.}$$

където:

$ГПР_{од}$ – признатите годишни парични разходи за обществена доставка на електрическа енергия, в хил.лв.

25.4.3. Годишните парични разходи ($ГПР$) се изчисляват на основата на утвърдените признати разходи, намалени с разходите за амортизации на дружеството в съответствие със следната формула:

$$ГПР = ППР_{од} - P_{АМ од}, \text{ хил.лв.}$$

където:

$ППР_{од}$ - признатите годишни разходи за обществена доставка на електрическа енергия, в хил.лв.

$P_{АМ од}$ - годишните разходи за амортизации на активите, използвани за обществена доставка на електрическа енергия от дружеството, които за регулаторни цели се изчисляват чрез прилагане на линеен метод. Ползният живот на активите се определя и обосновава от дружеството на основата на техническия и икономически живот на активите.

25.5. В случай, че дружеството не представи информация по предходната точка или комисията приеме направеното проучване за необходимата стойност на оборотния капитал по т. 25.1 за необосновано, оборотният капитал се определя като не по-висока стойност от 1/8 от утвърдените годишни оперативни парични разходи за лицензионната дейност, като не се включват разходи за амортизации.

Раздел V

Норма на възвращаемост на капитала

26. Нормата на възвръщаемост на капитала е равна на средно претеглената цена на капитала (СПЦК). СПЦК е определената от комисията норма на възвръщаемост на собствения капитал и норма на възвръщаемост на привлечения капитал на дружеството, претеглена според дела на всеки от тези източници на финансиране в утвърдената от комисията целева капиталова структура. Нормата на възвращаемост на капитала се определя за целия капитал на дружеството.

27. Електроенергийните предприятия представят данните за нормата на възвращаемост на капитала в съответствие с данните за капиталовата структура към последната година, за която има съставен годишен финансов отчет, като не се отчита текущия финансов резултат.

28. Дружеството изчислява нормата на възвръщаемост на капитала като норма преди данъчно облагане за регулаторния период съгласно чл. 15 от Наредбата, по следната формула:

$$НВ = D_{СК} \cdot \left(\frac{НВ_{СК}}{1 - \frac{ДС}{100}} \right) + D_{ПК} \cdot НВ_{ПК}, \quad (5)$$

където:

$НВ$ - норма на възвръщаемост на капитала преди данъчно облагане за регулаторния период, %;

$D_{СК}$ - дял на собствения капитал в общия капитал;

$HV_{СК}$ - норма на възвръщаемост на собствения капитал след данъчно облагане, %;

$ДС$ - данъчна ставка на корпоративният данък върху печалбата, %;

$Д_{ПК}$ - дял на привлечения капитал в общия капитал средно за регулаторния период;

$HV_{ПК}$ - норма на възвръщаемост на привлечения капитал, %.

29. При изготвяне на ценовите си предложения, електроенергийните предприятия използват примерна норма на възвръщаемост на собствения капитал, равна на утвърдена от ДКЕВР за предходния ценови период и действащата данъчна ставка на корпоративният данък върху печалбата.

30. Комисията определя нормата на възвръщаемост на собствения капитал при отчитане на специфичните условия на регулиране на електроенергийните предприятия.

31. Привлеченият капитал включва възмездни заеми и задължения по договори за финансов лизинг, със срок по-дълъг от една година, съответствие с годишния финансов отчет за последната отчетна година.

32. Нормата на възвръщаемост на привлечения капитал се изчислява като средно претеглена величина от договорените годишни лихви на заемите и относителното тегло на съответния заем в общата сума на привлечения капитал.

33. Комисията определя пределна пазарна цена на привлечения капитал, на основата на статистически данни за пазарните ѝ величини и/или официално публикувана прогнозна информация.

Раздел VI

Образуване на цената за обществена доставка

34. Цената за обществена доставка се образува въз основа на обобщената информация, приложена към заявлението за цени и при спазване на изискванията предвидени в Наредбата и тези Указания.

35. Цената за обществена доставка включва признатите от комисията необходими годишни приходи включващи: условно-постоянни разходи и възвръщаемост, и се определя на базата на общото количество доставена електрическа енергия за регулирания пазар и количествата електрическа енергия за свободния пазар (без износ), по следната формула:

$$Ц_0 = \frac{НГП}{E}, \text{ където:}$$

$Ц_0$ - цена за обществена доставка, лв./МВтч;

НГП – необходими годишни приходи, хил.лв.;

E - общото количество доставена електрическа енергия за регулирания пазар и количествата електрическа енергия за свободния пазар (без износ), МВтч.

Указанията са разработени на основание чл. 36, ал. 1 от Закона за енергетиката и на чл. 5, ал. 8 от Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия. Настоящите Указания са приети с протоколно Решение № 15 от 09.02.2012 г. по т... на ДКЕВР и отменят „Указания за попълване на справките за образуване на цената за достъп до електропреносната мрежа“, приети с протоколно Решение № 125 от 26.06.2007 г. по т. 2 и „Указания за попълване на справките за ценообразуване при пренос и обществена доставка на електрическа енергия и продажба на електрическа енергия за технологични разходи“, приети с протоколно Решение № 125 от 26.06.2007 г. по т. 2.